

[Nielsen.]

saa man stod her over for noget uhyggeligt nyt og ukendt. Der var ogsaa det ejendommelige ved denne Sygdom, at kun voksne Kvinder blev angrebet, og frugtsommelige Kvinder var dødsdømte, hvis de fik Sygdommen. Senere er ogsaa Mænd blevet angrebet, men, saa vidt vides, ikke Børn. Sygdommen optraadte det første Aar paa Suderø og Sandø, og af 68 Patienter afgik de 7 ved Døden.

Siden 1933 er denne mystiske Sygdom optraadt hvert Aar og stadig i September Maaned. Blandt i alt 165 angrebne har de 141 været Kvinder, og der er forekommet 30 Dødsfald. En af de mest kendte Læger paa Færøerne, Dr. Rasmussen i Eide, fremsatte i Fjor den Formodning, at denne Sygdom er identisk med Papegøjesygen, hvoraf der forekom nogle Tilfælde i Danmark i 1930, og senere Undersøgelser har bekræftet dette. I den Udvalgsbetænkning fra Færøernes Lagting, der er optrykt som Bilag til Lovforslaget, saaledes som det blev fremsat i Folketinget, oplyses det, at det nu er fastslaaet, at denne mystiske Sygdom er identisk med Papegøjesygen, og at Smittekilden er Malleukkens Unger. Malleukken bliver paa Færøerne kaldt Havhesten, og dens Unge kaldes for *nåtar*. Smitten findes mærkelig nok ikke hos de gamle Fugle, men kun hos Ungerne. Der blev i August Maaned i Fjor sendt 300 gamle Havheste til det herværende Serum-institut og derfra videre til Kaiser Wilhelm-Instituttet i Berlin. Der fandtes i dem intet af det paagældende Smitstof. Derefter blev i Slutningen af August og Begyndelsen af September i Fjor sendt 200 Havheste-unger til Berlin, og de viste sig at være inficerede med Papegøjesygen. At de gamle Fugle saaledes ikke har Sygdommen, medens den derimod findes hos de unge, maa forekomme yderst mærkeligt — men det bliver maaske engang opklaret af Videnskaben.

Havhesten er for saa vidt en ny Fugl paa Færøerne, som den var ukendt der for ca. 90 Aar siden. Den er udbredt over de nordlige Dele af Atlanterhavet, og det aabne Hav er dens egentlige Hjem, hvor den tilbringer Størsteparten af sit Liv. Den er en glimrende Flyver, rask og udholdende og følger ofte Skibene over store Distancer, hvad enhver rejsende over de nordlige Have vil have iagttaget. Den menes ikke at kunne dykke og er derfor henvist til at leve af, hvad den kan faa i Havoverfladen. Den ernærer sig fortrinsvis af Aadsler, hvad der driver om i Havet af

større og mindre døde Dyr, og af dyrisk Affald.

Havhestens Unge, *nåtar*'en, er saa fed, naar den kommer fra Fuglebjergene ned paa Søen, at den knap kan flyve, i hvert Fald meget vanskeligt, hvis den ikke har Vinden til Hjælp, og den bliver saa fanget af Færingerne med Ketchere eller paa anden Maade. Den tages ogsaa oppe i Fuglebjergene. Det er under Plukningen af Havhesteungerne, man mener, at Kvinderne bliver smittet af Papegøjesygen, der for mange, som sagt, har været ensbetydende med den visse Død. Den samlede Fangst af Havhesteunger vil jeg anslaa til ca. 50 000 Stkr. aarlig. Prisen plejer at ligge omkring 25 Øre pr. Stk. Fuglen er, som sagt, fed og meget velsmagende. Fangsten sker stort set i de godt 3 Uger mellem 18. August og 10. September, og samtlige Sygdomstilfælde er, som sagt, forekommet i September.

Hvorledes nu denne Smitte er kommet til Havhestene, er et aabent Spørgsmaal. Kan det maaske tænkes, at de har faaet den ved at fortære Papegøjer, der er døde af Sygdommen om Bord i et eller andet Skib og saa kastet over Bord, og at de voksne Fugle kan bringe Smitten videre, men selv er uimodtagelige for den? Det er under alle Omstændigheder en uhyggelig Kendsgerning, at Sygdommen er kommet til de færøske Fuglebjerge med disses Millioner af Fugle, og der vil vel altid være en vis Fare for, at den kan bringes videre. Hvis det nu skulde vise sig, at Sygdommen kan føres videre til andre Søfugle i de færøske Fuglebjerge, vil det være ensbetydende med et meget stort Tab for det færøske Samfund. Men hidtil har Sygdommen, som sagt, heldigvis indskrænket sig til Havhestens eller Malleukkens Unger. Det foreliggende Lovforslag gaar ud paa at forbyde Fangsten af Havhesteunger i Maanederne August, September og Oktober for et Aar ad Gangen. Jeg anbefaler det til velvillig Behandling og hurtig Gennemførelse her i Tinget.

Ministeren for Landbrug og Fiskeri (Bording): Jeg vil gerne takke Tinget for den meget velvillige Modtagelse, det har givet alle tre Lovforslag.

Hermed sluttede Forhandlingen.

Lovforslagets Overgang til anden Behandling
vedtoges uden Afstemning.